

Державний сектор, значущість якого постійно зростає, стає осередком мінімальної сприйнятливості до інновацій. У ньому формується стала система стимулів і мотивів, формальних і неформальних правил і норм прийняття рішень, способів їх легітимізації та «захисту від можливості упередженого контролю», що зумовлюють все зростаючу автономізацію державних установ. Зростання складності і формалізації процедур обміну інформацією, обґрунтування і узгодження рішень зумовлюють автономізацію державного сектору, його замикання на обслуговування самого себе, а не населення країни. Фінансування багатьох критично важливих сфер суспільного відтворення стикається із обмеженнями, зумовленими навіть не обмеженістю фінансових ресурсів, а неспроможністю суспільства поставити під дієвий контроль цілі та пріоритети їх використання, створити в бюджетній сфері систему стимулів, що узгоджуватиме напрями використання ресурсів, контрольованих державою і потреби суспільства в компенсації «провалів» ринку.

Список літератури

1. Раух Дж.Е., Джеральд М. М., Філіпенко А. Основні проблеми економіки розвитку — К.: Либідь, 2003. — 688 с.
2. Кругман П. Кредо ліберала / П. Кругман. — М.: Європа, 2009. — 329с.
3. Колот А. М., Куліков Г. Т. Поплавська О. М. Дослідження проблем оплати праці: порівняльний аналіз (Україна та країни ЄС): монографія / А. М.Колот, Г. Т.Куліков, О. М.Поплавська [та ін]; за заг. ред. А.М. Колота, Г.Т. Кулікова. — К.: КНЕУ, 2008. — 274, [6] с.
4. А. Гальчинський. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми // Економіка України. — №5 (606). — Травень 2012 р. — С. 4—17.

УДК 339.972

О. Й. Вінська,

к.е.н., доцент кафедри європейської інтеграції,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Сучасний етап інноваційного розвитку постіндустріальних країн потребує невинного продукування найсучасніших техно-

логій та ідей, які слугують локомотивом економічного зростання. Відтак, значущість високоосвіченого населення для сталого розвитку держав важко переоцінити. Саме тому країни-лідери активно вдаються до величезних затрат на освіту та науку, а також Європейський Союз, який є динамічним об'єднанням та активним учасником світових економічних і політичних процесів, визначає саме розвиток людського капіталу, як запоруку утримання своєї конкурентоспроможності на глобальній арені. Відтак, у рамках Стратегії ЄС «Європа-2020» значне місце відводиться «розумному» зростанню через ефективне інвестування в освіту та науку (рис. 1).

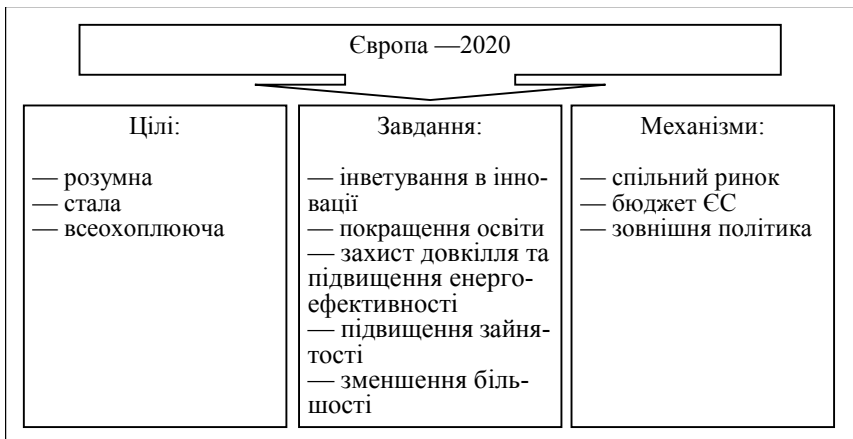

Рис. 1. Цілі, завдання та механізми Стратегії «Європа-2020»*

* Джерело: складено автором на основі [1]

Слід зазначити, що прагнення до побудови економіки знань цілком відповідає викликам сучасності та враховує особливості соціально-економічних моделей країн — членів ЄС. Ефективне інвестування у вищу освіту є одним з пріоритетів об'єднання, адже наразі менше, ніж 30 % європейців у віці 25—34 роки мають дипломи вищої школи, що свідчить про відставання від США та Японії, які мають відповідні показники на рівні 40 % і 50% [1]. Збільшення фінансування досліджень та інновацій, а саме інвестування 3 % ВВП у НДДКР і розвиток цифрового суспільства має закріпити за ЄС статус прогресивного наукового осередку та глобального інтелектуального лідера.

Особливою увагою ЄС наділені проекти щодо підтримки активної молоді у здобутті ними нових навичок і вмій. Ініціатива «Молодь у русі» допомагає більше, ніж 400 000 молодих європейців працювати, навчатися або проходити стажування закордоном. Зі спільного бюджету ЄС фінансуються такі програми, як «Ерасмус», «Ерасмус Мундус», «Леонардо да Вінчі», «Коперник», «Марія Кюрі», які є важливими інструментами покращення людського капіталу об'єднання. Так, програма «Ерасмус» спрямована на студентів і молодих викладачів і надає гранти на навчання та роботу у країнах-членах ЄС. Її основною метою є привити молоді європейське мислення, гнучкість і мобільність, що має покращити конкурентоспроможність та інноваційний потенціал ЄС. У свою чергу, програма «Ерасмус Мундус» надає стипендії для здобуття наукового ступеню в університетах будь-якої країни світу та фінансує співробітництво у рамках спільних програм між університетами країн-членів ЄС і третіх країн. Окрім фінансової підтримки, ЄС надає також широке інформаційне забезпечення в рамках платформи «Euraxess», яка містить дані про наявні вакансії для дослідників, права та обов'язки, а також соціальний захист у рамках стандартизованих робочих контрактів [2].

Для досягнення цілей Стратегії «Європа-2020» ЄС планує використовувати механізм спільного ринку, адже посилення взаємозв'язків буде сприяти конкуренції та більшій прозорості для споживачів, а відтак, стимулюватиме бізнес та інновації. Суттєвим важелем виступатиме також бюджет ЄС, зокрема через використання спільних фондів об'єднання. Крім того, засоби зовнішньої політики, а саме заохочення міжнародної торгівлі та співробітництва, мають збільшити потенційні вигоди для європейських громадян, які виникають у світових осередках бурхливого економічного зростання.

Отже, загострення глобальної конкуренції змушує інституції ЄС шукати нові шляхи сталого розвитку для країн-членів об'єднання. Одним з таких шляхів було обрано «розумне» зростання через ефективне інвестування в освіту, науку та технології задля формування широкого прошарку високоосвіченого населення в ЄС. Слід зазначити, що дилема щодо необхідності утримання міжнародної конкурентоспроможності та збереження високих соціальних та екологічних стандартів є найсучаснішим викликом для Європейського Союзу. Саме тому, подальша розбудова соціально-орієнтованої економіки, що базується на знаннях і забезпечує світове інтелектуальне лідерство, є пріоритетом майбутнього поступу ЄС.

Список літератури

1. Communication from the Commission. Europe 2020: a strategy for smart sustainable and inclusive growth. Brussels, 2010. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://eurlex.europa.eu/>

2. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the regions. An Agenda for new skills and jobs: A European contribution towards full employment. Brussels, 2010. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://eurlex.europa.eu/>

УДК 330.341.1

І. В. Власова,

к.е.н., доцент кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Ступінь і динаміка розвитку інноваційних процесів — визначальний показник економічного стану країни, здатності до перетворень шляхом створення, впровадження, поширення, практичного використання нової техніки, продукції, сировини. Він зумовлює потребу в пошуку потенційних фінансових джерел забезпечення інноваційної діяльності і реалізації інноваційних проєктів.

У результаті проведеного аналізу стану фінансового забезпечення інноваційної діяльності встановлено:

1) основним джерелом фінансування інноваційної діяльності в Україні є власні кошти підприємств, частка яких у загальній структурі впродовж 2006—2012 рр. становить 60—85 % (у 2012 р. — 63,9 % або 7,3 млрд грн, що на 0,2 млрд грн менше порівняно з 2011 р.) [1]. Найбільші обсяги власних коштів у 2011 р. було вкладено в інноваційну діяльність підприємствами машинобудування, ремонту та монтажу машин і устаткування (31,3 %), металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (17,2 %) і добувної промисловості (12,4 %) [2];

2) скорочення обсягу фінансування інноваційних робіт за рахунок коштів державного бюджету, що становили лише 1—3 %